

MØTEINNKALLING

Regionrådet

Dato: 09.06.2017 kl. 9:00-14.00
Sted: Jevnaker samfunnshus
Arkivsak: 17/00103
Arkivkode: 033

Eventuelt forfall meldes til Vibeke Buraas Dyrnes tlf. 934 47 376 eller via e-post til vibeke.buraas.dyrnes@gran.kommune.no. **Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.**

NB!

Saksdokumenter sendes også til første vararepresentant. Disse møter bare etter særskilt innkalling. Øvrige vararepresentanter og fylkestingsrepresentanter fra Hadeland får saksliste til orientering.

SAKSLISTE

- [15/17](#) 17/00486-2 Tildeling av midler til utvikling av mat og opplevelser på Hadeland.
- [16/17](#) 17/00487-1 Potetfestivalen - videreføring av Hadelandsmessekonseptet
- [17/17](#) 17/00485-33 Tildeling av midler til "kjør for livet"
- orientering av Ivar Ringen i Trygg Trafikk
- [18/17](#) 17/00485-34 Samferdselsprosjekter Hadeland
- orientering av Edvin Straume - Stor Oslo Nord
og Matz Sandeman – Veg & Bane 2018
- [19/17](#) 17/00102-3 Referatsaker 9.6.2017

Orienteringer:

- Opplandstrafikk – ny anbudsrunde kollektiv Hadeland
 - Eirik Strand
- Fylkesveier
 - Anne Thoresen og Eivind Myhr OFK
- Gjøvikregionen Utvikling
 - Regionsjef Tore-Jan Killi

Vibeke Buraas Dyrnes, 2. juni 2017

15/17 Tildeling av midler til utvikling av mat og opplevelser på Hadeland.

Arkivsak-dok. 17/00486-2
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sigmund Hagen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	09.06.2017	15/17

Daglig leders innstilling:

I henhold til Regional handlingsplan for Hadeland 2017 bevilges 150 000,- til gode prosjekter for å fremme lokalprodusert mat og opplevelser.

Saksdokumenter

Regional plan for Hadeland

Regional handlingsplan for Hadeland

Vedlagt

Ja (deles ut i møtet)

Nei

Saksopplysninger:

Sammen med landbrukskontoret for Hadeland satser regionen stort på lokalmat og innovasjon i reiselivet. Interessen og etterspørselen etter lokalprodusert mat er stadig økende. Mange forbrukere er opptatt av matkvalitet, matkultur og de vil vite hvor maten kommer fra, både av miljømessige og dyreetiske hensyn.

Regionrådet for Hadeland har uttalt et ønske om at satsingene skal fremme Hadeland som bærekraftig og attraktiv. Regional Plan for Hadeland fremmer blant annet Hadelands identitet og historie som en av regionens fortrinn. Det å fremme kortreist lokalprodusert mat støtter opp om dette. I den forbindelse gjennomførte regionrådet en studietur til verdens største matmarked, Grune Woche.

Sammen med landbrukskontoret har vi delt opp satsningen på lokalmat inn i 3 fokusområder:

Nettverk «mat fra Hadeland»

- Landbrukskontoret har ansvaret
- Regionrådet bidrar med midler til nettverksmøter, «happenings» ol.
- Lage en «fagdag»/nettverksmøte i slutten av mars
- Få til et større nettverk enn bare Hadeland? Innlandet? Hva tenker Innovasjon Norge?
- Få støtte fra Innovasjon Norge til bedriftsnettverk? Nytt næringsfond i Fylkeskommunen

Arrangement

- NM på ski
- Glå'dager Gran 17.juni – «smaken av Hadeland»
- Sommertoget 25.juli – vise frem lokalprodusert mat.
- Potetfestivalen – september – flytte noe av Hadelandsmessekonseptet.
- Oktoberrock, Oktoberfest, Sagstokk, julemarked.

Reiseliv / opplevelser

- Samarbeide med destinasjonen
- Hadeland glassverk
- Restaurant og serveringssteder

Næringslivet på Hadeland var tidlig ut med satsning på lokalprodusert mat gjennom blant annet fellesmerkevare «mat fra Hadeland» Selv om regionen i dag har noen sterke bærebjelker som står på egne bein gjennom for eksempel, Thorbjørnrud, hemlaga på næs, Brandbu pølsemakeri og Hadeland viltslakteri har mange naboregioner fått ut en større verdiskapning gjennom målrettet satsning. Mat fra toten og Gudbrandsdalsmat har for eksempel utviklet merkevarer, produkter og distribusjon som omsetter i stor skala. Målsetningen er at hadeland også kan utvikle nye produkter og bygge felles kanaler for distribusjon og ta en posisjon som Osloregionens foretrukne matfat.

Interessen og etterspørselen etter lokalprodusert mat er stadig økende. Mange forbrukere er opptatt av matkvalitet, matkultur og de vil vite hvor maten kommer fra. Det registreres også en økende interesse for mat sett i et miljømessig og dyreetisk perspektiv. Omsetningen av lokal mat har vært i sterk vekst, og Bondens marked, som er en stor distribusjonskanal, hadde en omsetning for over 40 millioner i 2012. En økning på over 11 prosent fra året før. Fra 2014 til 2015 økte salg av lokal mat i butikk med over 10 % og totalt omsatte butikkene lokalmat for 4,2 milliarder i 2015.

Hadeland kan omtales som Norges svar på Toscana. Her finnes et unikt jordsmonn på grunn av oslofeltet og lange, lyse somre. I tillegg er landskapet preget av verdifulle kulturlandskapsområder, og det er utstrakt bruk av beiting. Alt dette er med på å gi mat produsert på Hadeland en egen smak og kvalitet. Nærheten til Oslo, flere lokale serveringssteder som etterspør lokal mat og den økende bevisstheten blant forbrukerne gjør at vi tror det er et marked for mer lokal mat fra Hadeland.

På begynnelsen av 2000-tallet ble det startet et arbeid med å få økt omsetningen av lokal mat på Hadeland. Dette innebar å få flere produsenter, øke salget og gjøre det bedre tilgjengelig. Arbeidet resulterte i et produsentnettverk, Mat fra Hadeland, med et eget utsalg i Gran sentrum. På det meste var 13 produsenter tilsluttet dette. Dessverre falt flere produsenter ifra, og per 2016 er det kun to medlemmer i Mat fra Hadeland og utsalget i Gran sentrum er stengt.

En forskningsrapport fra SIFO deler inn begrepet lokal mat i tre; lokale matprodukter, lokaliserte matprodukter og «terroir»-matprodukter. Med lokale matprodukter menes råvarer eller bearbejdede produkter som kommer fra et bestemt område i nærheten av der man bor. Maten er kortreist, nær (både geografisk og følelsesmessig), ofte miljøvennlig og dyrevennlig og har gjerne «bedre» smak. Forholdet mellom produsent og forbruker er nært. Dette vil for eksempel være gulrøtter fra nabogården eller lefse lagd av ei lokal bakstekjerring.

Lokaliserte matprodukter er varer som kommer fra et bestemt geografisk område som de er kulturelt forankret i. Her kommer da kultur og tradisjon som en tilleggsverdi, til forskjell fra lokale matprodukter. Dette er produkter med en spesiell identitet, og maten oppfattes som «lokalisert» selv om man ikke bor i området, slik som Vossakorv eller Lofotlam. På Hadeland er det først og fremst Hadelandspoteten som faller inn under denne kategorien. Allikevel har Hadeland mange tradisjoner rundt mat, så her ligger det mye potensiale. Hammers kjøkken kan blant annet nevnes.

«Terroir»-produkter er et fransk begrep, som ikke den norske forbruker nødvendigvis er så opptatt av, men som er godt etablert lenger sør i Europa. Dette innebærer en kombinasjon av naturlige egenskaper, kollektiv kunnskap, kultur og lokal identitet ved et geografisk område. Selv om begrepet ikke er så etablert hos den norske forbruker, ligger det allikevel en bevissthet hos oss, som synliggjøres ved at man mener Lofotlam eller rakfisk fra Valdres smaker annerledes enn de samme produktene fra andre steder. Rørosmat har brukt dette bevisst i sin produktutvikling og merkevarebygging, i form av at de spiller på at de har råvarer fra fjellet med lange, lyse somre, som gir de en unik kvalitet og smak. Hadeland sitter også på unike kvaliteter som gir unike råvarer og forhold for å drive landbruk, i form av det kalkrike jordsmonnet, utstrakt brukt av beiting og lokalklimaet rundt Randsfjorden. I tillegg finnes det her et sterkt og kunnskapsrikt produsentmiljø rundt storfe og potet.

Så lokal mat er mat som kan knyttes opp mot geografi, nærhet, kultur og tradisjon, naturlige egenskaper, kollektiv kunnskap og/eller lokal identitet.

Ved å få opp en økt produksjon og omsetning av lokal mat på Hadeland vil dette styrke næringsgrunnlaget for bonden. Slik vil en slik satsing kunne være med på å bidra til å opprettholde et aktivt landbruk med påfølgende positive effekter, og Hadelands matkultur og tradisjoner vil holdes i hevd og videreutvikles.

Vurdering:

Gjennom flere hovedsatsinger ønsker man å fremme Hadeland som bærekraftig og attraktiv region. Hadeland – nært og naturlig har som mål å gjøre regionen attraktiv for tilflytting og næringsetablering. Klimapådriver har blant annet som mål en helhetlig bærekraftig samfunnsutvikling på Hadeland. Og prosjektet for arrangementsutvikling jobber blant annet for å skape gode arrangementer og møteplasser i regional og nasjonal målestokk på Hadeland. Det vurderes som viktig at Hadeland bruker sin identitet og det autentiske for å fremme regionen og skape trivsel og stolthet blant innbyggerne. Det å støtte opp under prosjekter som tilgjengeliggjør og viser frem lokalprodusert mat og opplevelser rundt dette er en del av dette.

16/17 Potetfestivalen - videreføring av Hadelandsmessekonseptet

Arkivsak-dok. 17/00487-1

Arkivkode. 026

Saksbehandler Vibeke Buraas Dyrnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	09.06.2017	16/17

Daglig leders innstilling:

Det bevilges 100 000,- til en videreføring av deler av Hadelandsmessa for å fremme lokalmat, kultur og opplevelser på Potetfestivalen september 2017.

Bevilgningen tas fra inngått partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune

Saksdokumenter

Vedlagt

Saksopplysninger:

Hadelandsmessa har vært en viktig møteplass og utstillingsarena for små og store bedrifter på Hadeland. De siste årene har messa blitt arrangert på Hadeland Videregående skole. Utstillere og besøkende har vært meget fornøyd med messa og har ønsket den videreført.

Det har vært Hadelandshagen som har vært arrangør av Hadelandsmessa i årene som messa har vært på HVGS. Arbeidet med å gjennomføre har vært stort og meget tidkrevende. Messa har de siste årene i tillegg gått i underskudd, og Regionrådet for Hadeland har vært med som garantist for å dekke underskuddet.

Det kan stilles spørsmål til om det er riktig at daglig leder i Hadelandshagen skal bruke så mye tid og energi på å arrangere en slik messe. I tillegg virker det ikke riktig å videreføre en messe som ikke lønner seg økonomisk. Hadelandshagen har derfor besluttet å ikke stå som arrangør av Hadelandsmesse på HVGS i 2017. Messa vil således ikke arrangeres i tradisjonell forstand i år.

Det har vært et ønske både fra utstillere og besøkende om å ta med de delene av Hadelandsmessa som man har vurdert som meget vellykket. Kortreist mat og lokale tradisjoner bør fortsatt ha et utstillingsvindu og salgssted for Hadelands befolkning. Regionadministrasjonen har derfor i dialog med Gran Handel og Håndverk og Landbrukskontoret for Hadeland sett på en mulighet for videreføring av denne delen av Hadelandsmessa på Potetfestivalen i regionsenteret Gran i september 2017.

For å skape en helhet rundt mat, kultur og opplevelser, vil man på Potetfestivalen samle utstillere i denne kategorien på samme sted, antageligvis i Jernbaneparken som under Sommertoget. Det vil også være fokus på mat og opplevelser når det gjelder kveldsarrangement osv. Det er både snakk om «foud court» for salg av egne varer eller profilering av håndverk, kultur og opplevelser. I tillegg ser man på mulighet til å få ulike Hadelandsaktører til å lage små restaurantkonsept i området. Arrangementsutvikler er med og organiserer dette, men for å få det til på en ordentlig måte trengs det midler.

Vurdering:

Regionrådet for Hadeland har vedtatt en hovedsatsing rundt mat og opplevelser, og det vurderes derfor at det er riktig å bidra med midler til å videreføre og videreutvikle denne delen av Hadelandsmessa. Potetfestivalen vil løftes ved å ha fokus på lokal mat og kultur, og vil slik være et flott utstillingsvindu og skape stolthet hos egne innbyggere.

17/17 Tildeling av midler til "kjør for livet"

Arkivsak-dok. 17/00485-33
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sigmund Hagen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	09.06.2017	17/17

Daglig leders innstilling:

Regionrådet bevilger inntil 200 000,- til prosjekt Kjør for livet 2017

Saksdokumenter

Søknad fra trygg trafikk

Vedlagt

Ja

Saksopplysninger:

Gjensidigestiftelsen har i samarbeid med trygg trafikk(TT) muliggjort et ungdomsprosjekt i Oppland gjennom en årlig bevilgning på 2 mill. for perioden 2017 – 2019.

trygg trafikk skal gjennom tildelte midler ta det største økonomiske løftet, men søker kommuner og regioner om 50.000,- hver per år (2017 – 2019).

Trygg Trafikk ønsker å iverksette ungdomstiltaket «Kjør for livet» i Oppland. Olav Karlsen skal være ansvarlig for opplegg og gjennomføring og Trygg Trafikk skal være tjenestekjøper med Ivar Ringen som hovedansvarlig for hele tiltaket. Arbeidet er forankret gjennom orienteringer og drøftinger i Oppland fylkes trafikksikkerhetsutvalg (FTU)

I dag har trygg trafikk en bred satsing mot ungdom i grunnskolen (10. trinn) og på alle trinn i videregående skole. I tillegg har de tiltaket «Ung på hjul i Gudbrandsdalen» for uorganisert og motorinteressert ungdom hvor møteplassen og dialogen er de viktigste elementene. Dette er et samarbeidstiltak mellom politiet, Statens vegvesen og Trygg Trafikk hvor personer herfra er premissleverandører og rollemodeller.

«Kjør for livet» er en smalere satsing og kan bety et tilbud for 84 ungdommer per år som er særlig risikovillige med stort behov for tilhørighet, annerkjennelse og tydelige tilbakemeldinger.

Trygg Trafikk henvender seg nå til tre regionråd i Vestoppland. For å lykkes er de avhengig av kommunene og regionen som samarbeidspartnere. Trygg trafikk fremhever viktigheten av et lokalt eierfold til tiltaket. «Kjør for livet» har de gode referanser og har god dokumentasjon på økonomiske besparelser for kommuner og samfunnet for øvrig. En trafikkulykke hvor en person blir «lettere skadd» koster 750' NOK i 2016-kroner viser beregninger fra TØI – et dødsfall tilsvarende nær 38 mill.

Ungdom er overrepresentert i trafikkulykker, som er en av de vanligste dødsårsakene blant ungdom mellom 16 og 24 år. Gutter utgjør 2/3 av de drepte. De typiske ungdomsulykkene skjer som oftest om natten i helgene. De ni første månedene med førerkort er den mest ulykkesutsatte perioden. De viktigste ulykkesårsakene blant ungdom i trafikken er manglende erfaring og kjøreferdigheter, høy fart, kjøring i ruspåvirket tilstand, manglende hjelmbruk og manglende bruk av bilbelte. Viktige

årsaker til at ungdom er overrepresentert i alvorlige trafikkulykker er kombinasjoner av økt mobilitet knyttet til alder, oppsøking av risikofylte situasjoner og ikke fullt utviklet impuls kontroll. Man kan se de samme tendensene i Norden og i andre europeiske land.

Det er en stor økning i antall ulykker det året ungdom fyller 16 år. De omkommer og blir hardt skadd på moped og som passasjerer i bil. I denne aldersgruppen øker forskjellen på kjønn. De fleste som omkommer er gutter. Flest gutter blir drept eller hardt skadd i mopedulykker, mens jentene dør eller blir hardt skadd som passasjerer i bil. Sjåførene i disse ulykkesbilene er oftest unge menn. Når ungdommene blir 18 år går de inn i den perioden hvor de er mest utsatt for ulykker i trafikken. Dette gjelder både for gutter og jenter, men guttene er likevel overrepresentert (70 % gutter og 30 % jenter). Ungdom i denne alderen forulykker som sjåfører av bil og som passasjer i bil.

Kjør for livet / Klubb 7

Trafikkulykker er en av de vanligste dødsårsakene blant ungdom opp til 24 år. Trafikken dreper oftere enn vold, alkohol og sykdom for ungdom i denne aldersgruppen. Ungdom er overrepresentert i trafikkulykker, og gutter utgjør 2/3 av de drepte.

Unge sjåfører med ferskt førerkort mangler kjøreerfaring, og mange sjåfører er uoppmerksomme og lette å distrahere. Tallene viser at de ni første månedene ungdommen har førerkort, er de mest ulykkesutsatte.

Kjør for livet arbeider med nettopp risikovillig og spenningssøkende ungdom i hele landet. Kjør for livet engasjerer målguppa og tilbyr gjennom et tilpasset trafiksikkerhetsprogram, Klubb 7, et interessant handlingsalternativ og et team med tydelige teamregler. Gjennom en nasjonal samarbeidsavtale, skal Trygg Trafikk og Kjør for livet samarbeide om å «rive Trollveggen»!

Hva og hvordan

7 UNGDOMMER – ETT TEAM

Aktuelle deltakere blir rekruttert inn fra lokalt politi, trafikkskoler med god ungdomskontakt, kriminalomsorgen eller lærlingebedrifter med unge risikovillige sjåfører. Et fagteam setter sammen teamet som består av 7 ungdommer mellom 18 og 24 år, som tilfredsstillter Klubb 7's inntakskriterier.

FAST KLUBBHUS – 28 DELTAKERPLASSER PR. ÅR

7 ungdommer møter i sitt KFL klubbhus, 12 samlinger i løpet av 3 mnd. Fire kull pr. år – som betyr at Klubb 7 har 28 deltakerplasser pr. år.

- Hver klubbkveld inneholder en teamprat, med fokus på to tema: trafiksikkerhet og teambygging.
- Teamet blir enige om teamregler – og sammen utøver aktiviteter de "drømmer om".
- Leie klubbhus lokalt
- Kostnader til to ansatte og vikar
- Løpende driftskostnader for 48 samlinger pr. år
- Teambekledning 28 deltakere + ansatte
- Aktivitetsutstyr (løpsbiler, sikkerhetsutstyr, mekanisk utrustning m.m.)
- Fagutvalg, inntaksteam
- Rapportering og evaluering

RAPPORTERING OG DOKUMENTASJON

Hver ungdom signerer en teamkontrakt med Kjør for livet. Kontrakten inneholder teamregler og mål for deltakeren. Etter hver samling loggføres aktiviteter og teamets utvikling i It's Learning. Det utarbeides en årsrapport for Klubb 7, som i tillegg til DNV GL sin samfunnsnytteanalyse, dokumenterer effekten av det arbeidet Kjør for livet gjør. All rapportering og dokumentasjon vil være tilgjengelig for tjenestekjøper.

Vurdering:

Ungdomsulykker i trafikken er et stort samfunnsproblem som det er viktig at man engasjerer seg i lokalt. Selv om ulykkesstatistikken generelt har hatt positiv utvikling over tid må samfunnet stadig jobbe koordinert for å utprøve nye tiltak. Årlig skaper ulykker enorme tap gjennom sorg, savn og lidelser i tillegg til de økonomiske utgiftene samfunnet har.

Historisk har Hadelands regionen en motor- og bilkultur med stor interesse for fart og motorsport. Samtidig har ungdommene gjennom generasjoner benyttet bilen som en sosialiseringsarena.

Uorganisert ungdom samles rundt bilen for å møtes. Daglig leder er av den oppfatningen at tiltaket «kjør for livet» vil ha stor positiv effekt for ungdomsmiljøene på Hadeland.

Vedlegg til sak

Søknad fra Trygg
trafikk - Kjør for Livet

18/17 Samferdselsprosjekter Hadeland

Arkivsak-dok. 17/00485-34
Arkivkode. 026
Saksbehandler Vibeke Buraas Dyrnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	09.06.2017	18/17

Daglig leders innstilling:

Det bevilges 300 000,- kr for 2017 til påvirkningsarbeid for vei- og jernbaneprosjekter med stor betydning for Hadeland.

Bevilgningen tas fra inngått partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune.

Saksdokumenter

- Regional Handlingsplan for Hadeland 2017.
- Regional plan for Hadeland 2015-2021
- Prosjektplan for Stor-Oslo Nord

Vedlagt

Nei
Nei
Nei

Saksopplysninger:

Hadelandsregionen har i lengre tid jobbet proaktivt med langsiktig påvirkningsarbeid for å bedre infrastrukturen til og gjennom regionen. Gjennom de siste årenes kontinuerlige og målrettede arbeid har vi fått gjennomslag for konkrete tiltak og nye utredninger som vil gagne vår region.

Dette har vi oppnådd gjennom samarbeid med Ringeriksregionen og via prosjektet Stor-Oslo Nord. Det er viktig at dette arbeidet videreføres som en langsiktig satsning.

Forbindelsene på veg og bane til og fra Hadeland er for dårlige. Dette reduserer mulighetene for utvikling i regionen og bidrar til at fordelen med å være sentralt plassert reduseres. Det går to nasjonale transportkorridorer gjennom regionen. Disse følger de regionale utviklingsaksene:

- Nord-sør aksene: Gjøvik – Oslo. Er en del av transportkorridor 6 Oslo – Trondheim. Med Gjøvikbanen og Rv 4 som viktige transportåre for regionen.
- Øst-vest aksene: Gardermoen – Ringerike. Er en del av transportkorridor 2 Riksgrensen – Oslo m/forgreining nord for Oslo til Hokksund. Med E 16 som viktig transportåre for regionen.

I tillegg er jernbanestrekningen fra Oslo til Hønefoss, over Roa, en del av transportkorridor 5 Oslo til Bergen når det gjelder gods.

Det strategiske påvirkningsarbeidet de siste årene for å få plass i NTP og penger til oppgradering av veg og bane på Hadeland har vært gjort gjennom «Stor-Oslo Nord» i forhold til RV4 og Gjøvikbanen og «Veg & Bane 2018» i forhold til E16 og Ringeriksbanen.

Prosjektleder i Stor-Oslo Nord slutter i juni, og det er en arbeidsgruppe som jobber for løsninger for å videreføre dette viktige arbeidet.

Vurdering:

Hadelandsregionen ønsker å bidra til god infrastruktur og lave avstandskostnader, med gode og helhetlige løsninger for bolig, næring og transport. Det er en forutsetning at transportsystemet ikke reduserer muligheten til å utvikle attraktive bosteder, men bidrar til å skape et positivt bomiljø med et attraktivt arbeidsmarked og med god kommunikasjon for folk og næringsliv.

Skal vi oppnå et vei- og jernbanenett i tråd med behovet til befolkningen og næringslivet på Hadeland trenger vi kontinuerlig påvirkningsarbeid ovenfor sentrale beslutningstagere slik vi har hatt gjennom prosjektene Stor-Oslo Nord og Ringerikes Vei & Bane 2018. Dette arbeidet er tidkrevende og komplisert og trenger dermed langsiktig tenkning.

Gjennom alliansene med Ringeriksregionen og Stor-Oslo Nord ønsker vi å jobbe for bedring av de to regionale transportaksene gjennom regionen.

19/17 Referatsaker 9.6.2017

Arkivsak-dok. 17/00102-3

Arkivkode. 026

Saksbehandler Vibeke Buraas Dyrnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	09.06.2017	19/17

Daglig leders innstilling:

Rapporten fra NHO Innlandet tas til orientering

Saksdokumenter

Vedlagt

- Rapport fra NHO - Innlandets mobilitetsbehov til markedet

Ja

Vedlegg til sak

Final Rapport
Innlandets mobilitetsl